

Användning av schaktmassor

Hantering av schaktmassor

Återanvändning och återvinning av schaktmassor är positivt genom att naturliga material sparas. Massorna måste dock vara rena så att inte föroreningsbelastningen ökar på den nya platsen eller bidrar till att området ser skräpigt ut.

Syfte med anläggningen

För att kunna återvinna massor ska det finnas ett riktigt syfte med den anläggning massorna ska användas till, t.ex. vägbygge, bullervall eller utfyllnad inför byggnation. Massorna får inte innehålla material som t.ex. metall, plast, gummi eller liknande som ger ett skräpigt intryck och som inte tillför konstruktionen något.

Anmälan eller tillstånd kan behövas

Om det finns risk för att schaktmassorna innehåller föroreningar, om stora mängder massor ska användas eller om platsen för användning är känslig genom närhet till vattendrag behövs anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken. En anmälan lämnas till kommunens miljökontor. Läs på sid. 2 vad en anmälan ska innehålla.

För mycket stora konstruktioner eller vid stora risker för förorening av mark och vatten måste tillstånd sökas hos Länsstyrelsen.

Det är beställaren av schaktjobbet som har det övergripande ansvaret och den som behöver klargöra hur massorna ska hanteras.

[Kontakta gärna miljökontoret om du har frågor.](#)

Om det inte finns någon föroreningsrisk, men om naturmiljön riskerar att ändras väsentligt, kan användningen ändå behöva anmälas för samråd. Inom detaljplanelagt område kan marklov behövas om marknivån ändras. Strandskyddsdispens kan behövas om massorna ska användas inom 100 m från strandlinjen.

Massor som ska användas inom det verksamhetsområde där de uppkommit betraktas inte som avfall. Ingen anmälan behövs, förutsatt att det finns ett syfte, att inte mer massor än vad som behövs används och att materialet är tekniskt jämförbart med traditionella material.

Det behövs heller ingen anmälan för tillfällig uppläggning, t ex massor från grävning av fjärrvärmeschakt som läggs upp för att användas till återfyllning. Markägarens tillstånd för uppläggningen behövs dock.

Kan massorna vara förorenade?

Innan arbetet påbörjas ska en bedömning ha gjorts om det finns risk för att massorna innehåller föroreningar. Följande frågor kan ställas för att ge en uppfattning om vad det är för typ av massor och ifall provtagning behövs:

1. Kommer massorna från en fastighet där saneringsarbeten pågår eller har genomförts? Eller kan fastigheten ha fyllts ut med förorenade massor?

2. Kommer massorna från en fastighet där det bedrivs/har bedrivits industriverksamhet?

3. Finns det eller har det funnits avfallsupplag, lager av kemikalier, cisterner/tankar eller oljeavskiljare på fastigheten som kan misstänkas ha förorenat marken?

4. Kommer massorna från schaktning av vägbankar, bangårdar eller banvallar?

5. Har tankning av olja, bensin eller diesel etc. förekommit på platsen?

6. Har några olyckor inträffat på platsen t.ex. spill eller brand?

7. Finns någon annan misstanke om att massorna kan vara förorenade?

Om svaret på någon av frågorna är ja bör provtagning ske. Vid osäkerhet om massorna är förorenade bör dock alltid provtagning ske. Tar du emot massor ska du försäkra dig om att ovanstående frågor är utredda.

Provtagning

Behöver provtagning genomföras kan man som vägledning använda följande:

Vid volymer på ca 200 m³ bör minst ett samlingsprov tas ut och analyseras.

På volymer upp till 2 000 m³ bör minst fem prover tas.

För volymer därutöver tas minst ett prov per ytterligare 1 000 m³.

Rör det sig om ett långt ledningsschakt för t.ex. fjärrvärmejobb kan prov tas var 50:e meter. Finns misstanke om förorening utefter en begränsad sträcka bör provtagning ske så att prov tas före, efter och vid den misstänkta föroreningen. Är det

fråga om större ytor bör en särskild provtagningsplan upprättas.

Detta ska en anmälan innehålla

Anmälan ska lämnas in i god tid (minst sex veckor) innan arbetet startar. Följande uppgifter behövs:

- Namn, adress, organisationsnummer, telefon med flera administrativa uppgifter
- Karta över platsen där området är inritat
- Vilka slags massor det rör sig om
- Mängder
- Syfte med upplagningen
- Föroreningsrisk
- Tider för arbetet
- Närhet till bostäder, vattentäkter och vattendrag
- Skyddsvärde i området
- Beskrivning av hur egenkontroll ska bedriv

För anmälan kan blanketten ”Användning av avfall för anläggningsändamål” användas, som hittas på [Samhällsbyggnadsförvaltningen Bergslagens webbplats](#).

Mer information om regelverk, hantering av schaktmassor etc. hittar du i [Naturvårdsverkets Handbok 2010:1](#).